

KERSTIN LUNDBERG HAHN

SIDAN 1

Fröken Spöke kör mc

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om Ebba, Ivar, Rut och deras lärare, Fröken Sparre (som är ett spöke). Fröken Sparre blir arg på rektorn som säger att tjejer inte kan köra motorcykel och hon bestämmer sig för att visa rektorn att han har fel. Nu måste hon bara hitta en motorcykel. Barnen hjälper Fröken Sparre att hitta en motorcykel, men problemet är att de inte får den att starta. Hur ska de lyckas få igång mc:n?

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.

PINGPONG-PAR

Pingpong-par är ett enkelt samtalsmönster där alla blir aktiva kring innehållet i en bok och får chans att prata och lyssna på en annan person. I pingpong-par studsar eleverna ord mellan sig, precis som bollen studsar mellan pingisspelarna. När en elev har sagt ett ord måste hen vänta på att den andra säger ett ord innan hen får säga ett till ord. Det gör att eleverna är beroende av varandra och båda behövs på ett tydligt och konkret sätt i samtalet.

Pingpong-par passar bra som förförståelse, i uppstarten av ett nytt område, för att få en massa idéer och för att sätta igång hjärnorna och se till att alla är med på tåget. Målet för paret är att lära sig av varandras tankar och hålla igång "bollen" så länge som möjligt. Det behöver därför vara en fråga/ett tema/bilder med många möjliga och korta svar. Om det är tre personer i någon grupp, studsar de ord mellan varandra som i rundpingis. Eleverna kan säga "pass" om de inte kommer på nya ord.

Så här gör ni:

- Eleverna delas in i par.
- Läraren ger ett tema och visar bilder kring ett innehåll eller text.
- Eleverna får tänka en kort stund.
- Läraren säger "Varsågoda att börja!".
- En elev säger ett ord om boken.
- Den andra eleven säger ett eget ord.
- Eleverna studsar ord mellan varandra tills läraren bryter eller tills den utsatta tiden är slut.

Eleverna kan avsluta med att tacka varandra för att de har delat sina tankar med varandra. Övningen kan modifieras, t.ex. genom att korta meningar kan användas utöver ord. Övningen kan även genomföras som en associationslek där eleverna ska associera nya ord från kompisens ord inför varje byte, t.ex. sol – gul – banan – skal – hårt. Som extra svårighet kan eleverna hålla sig inom ett tema när de associerar till varandras ord. Syftet är att sätta igång tankar, dela ord och skapa förutsättningar för lika delaktighet i ett samtal.

LÄSNING MED HJÄLP AV POST-IT-LAPPAR

Ge eleverna post-it-lappar som de kan använda under läsandets gång. Sätt upp ett stort blädderblockspapper där eleverna sätter upp sina lappar. Gå igenom med eleverna hur de kan använda sig av lapparna. Sätt gärna upp en affisch i klassrummet som stöd under läsandets gång. Så här kan affischen se ut:

Du kan använda dig av lapparna för att ...

- markera någon intressant del i boken.
- skriva vad du tror kommer att hända sedan.
- skriva upp ord som du behöver hjälp med.
- skriva av din favoritdel i boken.
- anteckna frågor som du har.
- fundera över tankar som du har.
- berätta om svåra ord som du har klurat ut med hjälp av det som står i meningarna runt omkring.

Skriv sidnummer på dina post-it-lappar. Sätt dina lappar på blädderblocket.

RITA EN KARTA

Låt eleverna rita en karta över var boken utspelar sig. De ska skriva namn på de platser som är viktiga i boken.

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

1. Rektorns mc

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Varför var rektorn svart om händerna?
Rektorn var svart om händerna för han mekade med sin mc och hade olja på händerna.
2. Vad hade rektorn för motorcykel?
Rektorn hade en BMW R69S.
3. Vem är äldst, rektorn eller Fröken Sparre?
Fröken Sparre är äldst.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

4. Skriv ett annat ord för *hoj*.
Ett annat ord för hoj är till exempel mc.
5. Fröken Sparre avslutade inte sin mening. Hon började säga så här:
"På 1920-talet körde ..." Varför avslutade hon inte sin mening?
Hon avslutade inte sin mening för hon ville inte avslöja för rektorn att hon var ett spöke som levde för så länge sedan.
6. Vad var det för väder?
Det var soligt väder.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

7. Skriv klart Fröken Sparres mening så som du tror att hon skulle säga.
På 1920-talet körde ...

2. Tipp-topp

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

8. Vad ska Fröken Sparre visa rektorn?
Fröken Sparre ska visa rektorn att tjejer kan köra motorcykel.
9. När behöver rektorns mc vara tipp-topp?
Rektorns mc ska vara tipp-topp till helgen.
10. Varför var Ivar, Rut och Ebba förvånade över att Fröken Sparre var så arg?
Ivar, Rut och Ebba var förvånade över att Fröken Sparre var så arg eftersom de oftast såg henne glad.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

11. Varför är Fröken Sparre så arg på bilden?

Fröken Sparre är så arg för att rektorn har sagt att kvinnor inte ska köra mc.

12. Varför sa Fröken Sparre att rektorn var en gammal get?
Fröken Sparre sa att rektorn var en gammal get för att hon var arg på honom för att han hade sagt att kvinnor inte kan köra mc.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

13. Varför tror du att rektorn sa så här? "Haha, sa rektorn. En kvinna som kör mc. Det tror jag inte."
Eget svar.

3. Vem har en mc?

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

14. Vad ska hända på torget imorgon?
På torget ska det vara en mc-träff för gamla hojar.
15. Vem dog för tre år sedan?
För tre år sedan dog Ruts morfar.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

16. Varför var det viktigt för Fröken Sparre att få tag i en mc?
Det var viktigt för Fröken Sparre att få tag i en mc för hon skulle visa rektorn att kvinnor kan köra mc.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

17. Hur hade du reagerat om någon sa till dig att du inte kunde något?
 Om någon t.ex. sa: "Tjejer kan inte spela fotboll" eller "En kille kan inte laga mat".
Eget svar.

4. Garaget

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

18. Varför flög Fröken Sparre?
Fröken Sparre flög för att hon hade så bråttom till garaget där Ruts morfars motorcykel fanns.
19. Varför sa Fröken Sparre att det inte gjorde något att garagedörren gick i baklås?
Fröken Sparre sa att det inte gjorde något att dörren gick i baklås eftersom hon var ett spöke och kunde gå igenom väggen istället.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

20. Varför nös Rut när de var i garaget?
Mc:n var täckt av damm och när Ebba drog handen över sadeln yrde dammet och då nös Rut.
21. Hur förstår man att mc:n i garaget inte använts på länge?
Man förstår att mc:n inte använts på länge för den var täckt med damm och spindelväv.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

22. Vem tror du är Rut på bilden och varför tror du det?

Eget svar.

5. Hjälp

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

23. Vem är Janne?
Janne är Ruts döda morfar.
24. Vem kallas för Morfar Spöke?
Ruts döda morfar kallas för Morfar Spöke.
25. Varför kallade fröken Sparre på Janne?
Fröken Sparre kallade på Janne för att hon ville att han skulle hjälpa henne att få igång mc:n.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

26. Rut sa att hennes mormor hade sagt att Ruts morfar bodde i garaget.
Vad tror du hon menade med det?
Eget svar.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

27. Vad tror du det är för fel på motorcykeln?
Eget svar.

6. Morfar Spöke

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

28. Vad tog Fröken Sparre på sig?
Fröken Sparre tog på sig Ruts morfars gamla jacka av skinn, en huva av skinn och ett par mc-glasögon.
29. Vem ska på mc-träffen?
Fröken Sparre, Rut, Ivar, Ebba och Ruts mormor.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

30. Vad menade Ebba när hon sa "Nu ska rektorn få se!"?
Ebba menade att rektorn skulle få se att kvinnor visst kan köra mc.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

31. Vad tror du att rektorn kommer att göra när han ser att Fröken Sparre kör mc?
Eget svar.
32. Vem i boken skulle du vilja vara och varför?
Eget svar.

7. Mc-träffen

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

33. Vad är ett ekipage?
Ett ekipage är mc och förare ihop.
34. Varför ville Anita inte åka mer i sidovagnen?
Anita ville inte åka mer i sidovagnen för hon var sugen på kaffe.
35. Hur hördes det när hojarna kom inkörande på torget?
Ett muller hördes när hojarna kom inkörande på torget.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

36. Vilken veckodag tror du att det är och varför tror du det?
Eget svar.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

37. Är det flest killar eller tjejer i boken?
Det är flest tjejer i boken (mormor Anita, Fröken Sparre, Ebba och Rut).
38. Beskriv boken med en mening.
Eget svar.

8. Vem vinner?

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

39. Vad älskar Fröken Sparre?
Fröken Sparre älskar att köra mc.

40. Vilka ser du på bilden?

Eget svar.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

41. Varför tror du att rektorn såg sur ut?
Eget svar.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

42. Var det någon person i boken som du inte tyckte om? Vem och varför?
Eget svar.
43. Skulle det i boken kunna hända på riktigt? Motivera ditt svar.
Eget svar.

SYNONYMER

Förslag på synonymer

1. Den här **hojen** är 60 år. *mc:n*
2. Min mc ska vara **tipp-topp** i helgen! *i jättebra skick*
3. En **kvinn**a som kör mc. *dam/tjej/tant*
4. De hörde **mullret** av en motor. *dundrande ljud*
5. Fröken Sparre **stirrade** på henne. *tittade/glodde*
6. Hon **bankade** på dörren. *slog/bultade*
7. Runt henne låg spadar, krattor, bräder och gammalt **skrot**. *skräp*
8. Morfar Spöke gled fram till Rut och **strök** henne över kinden. *klappade*
9. – **Wow!** ropade någon. *Oj!*